

محمدباقر ذوالقدر؛ از عملیات ترور پیش از انقلاب تا دبیری شورای عالی امنیت ملی

راديو فردا

۱۴۰۵/فروردین/۰۴

رسانه‌های ایران روز سه‌شنبه چهارم فروردین از انتصاب سرتیپ پاسدار محمدباقر ذوالقدر، از فرماندهان ارشد پیشین سپاه پاسداران، به دبیری شورای عالی امنیت ملی ایران خبر دادند.

بر اساس آنچه معاون ارتباطات دفتر رئیس‌جمهور ایران در شبکه اجتماعی ایکس اعلام کرد، آقای ذوالقدر «با نظر و موافقت رهبر جمهوری اسلامی و حکم مسعود پزشکیان»، به این سمت منصوب شده است.

به این ترتیب، محمدباقر ذوالقدر جایگزین علی لاریجانی می‌شود که بامداد سه‌شنبه ۲۶ اسفند در حمله هدفمند اسرائیل به محل استقرار او در تهران کشته شد؛ چهره‌ای که سال ۱۳۸۶ شورای امنیت سازمان ملل در قطعنامه‌ای از او به‌عنوان یکی از مقامات جمهوری اسلامی که در برنامه هسته‌ای و موشکی جمهوری اسلامی نقش دارند، یاد کرده بود.

ذوالقدر از اعضای اولیه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به شمار می‌رود که در جریان جنگ ایران و عراق حضور داشت و پس از جنگ نیز یک دوره جانشینی فرمانده کل سپاه را نیز در کارنامه خود دارد.

او همچنین سمت‌های دیگری چون معاونت وزارت کشور و قوه قضائیه را داشته و در زمان انتصاب به دبیری شورای عالی امنیت ملی، همزمان دبیر و عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام است.

محمدباقر ذوالقدر، متولد سال ۱۳۳۰ در فسا در استان فارس است. او از اعضای اولیه گروه مسلحی به نام «منصورون» بود که در سال‌های پیش از انقلاب ۱۳۵۷ در مناطق جنوبی ایران به‌ویژه استان خوزستان به انجام عملیات مسلحانه علیه حکومت محمدرضا شاه پهلوی می‌پرداختند.

این گروه عامل ترور یک مستشار آمریکایی و ملک بروجردی از مدیران وقت شرکت نفت ایران بود. آقای ذوالقدر در چند اظهارنظر به شرکت خودش در چند عملیات ترور این گروه اشاره کرده است.

او از جمله در مطلبی با عنوان «منصورون؛ از تشکیل تا ائتلاف» منتشرشده در فصلنامه مطالعات تاریخی متعلق به مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی وابسته به وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی، از کسب مجوز شرعی عملیات ترور گروه منصورون صحبت کرده است: «پس از کسب حکم شرعی، به‌همراه دو تن از برادران به بهبهان رفته و با شلیک ۱۵ گلوله به هر دوی آنها [دو پاسبان] در جلوی شهربانی بهبهان، هر دو را به جهنم فرستادیم.»

محمدباقر ذوالقدر در جریان جنگ ایران و عراق از فرماندهان قرارگاه رمضان سپاه پاسداران بود. اصلی‌ترین مأموریت این قرارگاه اجرای عملیات‌های برون‌مرزی و به‌صورت نامنظم بود. از قرارگاه رمضان به عنوان هسته اصلی تشکیل نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در سال‌های بعد یاد می‌شود.

پس از پایان جنگ، رئیس ستاد کل سپاه پاسداران شد که از سال ۱۳۷۰ به ستاد مشترک سپاه پاسداران تغییر نام داد. در سال ۱۳۷۶، پس از کناره‌گیری محسن رضایی از فرماندهی سپاه و انتصاب یحیی رحیم صفوی، به‌عنوان جانشین فرمانده کل سپاه منصوب شد.

در دهه ۷۰ از محمدباقر ذوالقدر به عنوان یکی از افراد مسئول در ساماندهی گروه‌هایی چون «انصار حزب‌الله» و افرادی که با نام «لباس‌شخصی» و «گروه فشار» شناخته می‌شدند، نام برده می‌شد. از جمله در جریان برخوردهای امنیتی و قضایی با شهرداران چند منطقه تهران در دوران شهرداری غلامحسین کرباسچی، در گزارش‌های متعددی از ذوالقدر به‌عنوان یکی از افراد درگیر در آن پرونده نام برده شد.

پس از انتخاب محمود احمدی‌نژاد به ریاست‌جمهوری در سال ۱۳۸۴، محمدباقر ذوالقدر به سمت معاون امنیتی و انتظامی وزارت کشور رسید. این سمت در امور مربوط به مسائل امنیتی ایران نقش مهمی دارد.

در آن زمان از او به‌عنوان یکی از فرماندهان سپاه یاد می‌شد که در انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۱۳۸۴ مقدمات رسیدن محمود احمدی‌نژاد به قدرت را فراهم کردند.

خود او در اظهاراتی در همایشی که در شماره ۱۸ تیر سال ۱۳۸۴ روزنامه ایران نیز به چاپ رسید، وجود یک برنامه چندلایه برای در اختیار گرفتن دولت را تأیید کرده و گفته بود: «نیروهای اصول‌گرا بحمدالله با طراحی درست و چندلایه توانستند در انتخابات پیروز شوند.»

با این حال، او در سال ۱۳۸۶، به دلایلی که اختلاف با مسئولان دولت وقت از سوی برخی رسانه‌ها اعلام شد، از این سمت کنار رفت.

در همان سال، در قطعنامه ۱۷۴۷ شورای امنیت سازمان ملل از محمدباقر ذوالقدر به‌عنوان یکی از ۱۵ مقام جمهوری اسلامی که در برنامه هسته‌ای و موشکی جمهوری اسلامی نقش دارند یاد شد و از کشورهای عضو سازمان ملل خواسته شد تا آن‌ها را مشمول تحریم ممانعت از سفر و انسداد حساب‌های مالی قرار دهند.

محمدباقر ذوالقدر در دوره ریاست صادق آملی لاریجانی بر قوه قضاییه به عنوان مشاور اجتماعی و معاون امور راهبردی این نهاد فعالیت می کرد.

شهریور سال ۱۴۰۰ با حکم رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام و با تأیید علی خامنه‌آی، رهبر وقت جمهوری اسلامی، به سمت دبیری این مجمع منصوب شد.

محمدباقر ذوالقدر به عنوان یکی از چهره‌های نزدیک به جریان‌های افراطی امنیتی-نظامی در جمهوری اسلامی شناخته می‌شود.

او از سال‌ها پیش درباره هرگونه حمله نظامی آمریکا به ایران هشدار داده و از آمادگی سپاه پاسداران در مقابله با آن گفته بود. از جمله در تیرماه سال ۱۳۸۶ در سمت معاونت وزارت کشور چنین گفته بود:

«اگر آمریکا به ایران حمله کند، هیچ جا برایش امن نخواهد بود و ایران می‌تواند با موشک‌های دوربرد که در اختیار دارد، روزانه ده‌ها هزار موشک به اهداف آمریکایی شلیک کند و اسرائیل را هم به عنوان عقبه آمریکا تهدید کند.»

محمدباقر ذوالقدر کتابی با عنوان «سقوط اسرائیل» را هم به عنوان «ترجمه و تحقیق» در کارنامه‌اش دارد. اصل این کتاب نوشته مهدی حمد الفتلاوی است که نخستین بار سال ۲۰۰۱ در بیروت چاپ شد و روایتی ایدئولوژیک و دینی از منظر اسلام به موضوع اسرائیل است.

ذوالقدر مرداد سال ۱۴۰۴، مدتی پس از جنگ ۱۲ روزه، درباره هرگونه مذاکره با آمریکا گفته بود: «ما الان مطالبه‌گر هستیم و اگر می‌خواهد مذاکره‌ای صورت بگیرد، مذاکره بر روی اقدامات آمریکایی‌ها است که چرا به مذاکره خیانت کردند و چرا آن مسیری را که به صورت طبیعی پیش می‌رفت، با خشونت و جنگ جواب دادند. لذا آن‌ها باید پاسخگو باشند.»

بیشتر در این باره:

علی شمخانی؛ از ترورهای گروه «منصورون» تا مشاور خامنه‌ای

این مطلب بخشی از:

فراتر از خبر

بایگانی

سیاسی

ایران